

Virksomhedsbarometer

En temperaturmåling af arbejdsmarkedet
i Aabenraa Kommune

1. juli -
31. december
2015

jobcenter
Aabenraa

Indledning

Jobcentret gennemfører løbende spørgeskemaundersøgelser blandt kommunens virksomheder for at tage temperaturen på arbejdsmarkedet. Det sker for at understøtte lediges jobsøgning og virksomhedernes efterspørgsel på arbejdskraft, så Jobcentret har bedre forudsætninger for at kunne matche virksomhederne og ledige.

Virksomhedsbarometeret¹ udarbejdes én gang halvårligt, og resultaterne fremlægges for Arbejdsmarkedsudvalget. Samtidig offentliggøres barometeret på Jobcentrets hjemmeside.

Sammenfatning af resultater

Virksomhederne forventer at ansætte flere, men der er ridser i lakken.

- Andelen af virksomheder der forventer at ansætte nye medarbejdere, er fortsat betydelig større end virksomheder, der forventer at afskedige medarbejdere. Andelen, der forventer at ansætte nye medarbejdere, er 25 %, hvilket er en stigning på 2 procentpoint i forhold til målingen i første halvår af 2015. Det er anden måling i træk, at der er en stigning i andelen af virksomheder, som forventer at udvide antallet af medarbejdere.
- Andelen af virksomheder, der forventer øget omsætning, er 40 %, hvilket er et fald på 8 procentpoint i forhold til målingen i første halvår af 2015. Andelen, der forventer lavere omsætning ligger på 12 %, hvilket stort set er på niveau med målingen fra første halvår.

Virksomhederne oplever færre udfordringer med at rekruttere arbejdskraft.

- Tæt på hver femte virksomhed (18 %), som har søgt nye medarbejdere, har oplevet udfordringer med at rekruttere arbejdskraft. Dette er et forholdsvist stort fald i forhold til første halvår af 2015, hvor 32 % af virksomhederne oplevede rekrutteringsvanskeligheder.
- Omkring hver tiende af virksomhederne har ansat udenlandsk arbejdskraft inden for de sidste seks måneder. Størstedelen af den udenlandske arbejdskraft kommer fortsat fra Tyskland.

Virksomhederne ønsker at udvise social ansvarlighed, men mange ansætter ikke elever.

- Barometret viser et fald på 5 procentpoint i andelen af virksomheder, der forventer at ansætte elever de kommende seks måneder. Således forventer 17 % af virksomhederne at ansætte en elev inden for de kommende måneder.
- Andelen af virksomheder, der ønsker at hjælpe udsatte ledige, er fortsat høj, idet 66 % af de adspurgte virksomheder ønsker at gøre en ekstra indsats. Også her er der en for anden måling i træk tale om en stigning.

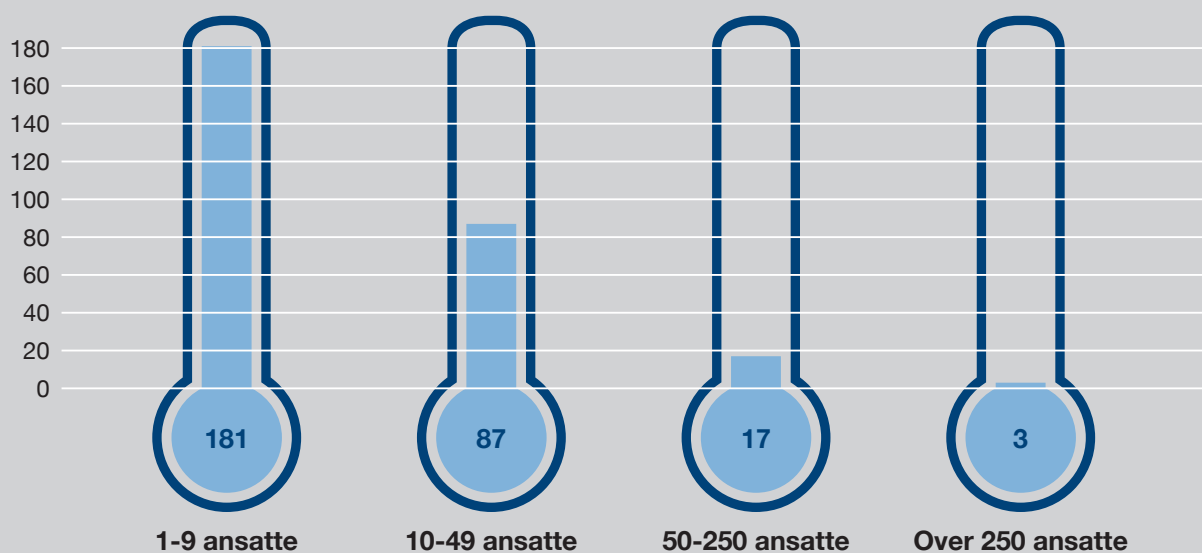
¹⁾ Region Syddanmarks publikation "Vækstbarometer" kan fungere som et supplement til virksomhedsbarometeret. Publikationen beskæftiger sig med tendenser på regionalt niveau og kan bidrage til at perspektivere og kvalificere resultater og tendenser i Jobcentrets virksomhedsbarometer.

Metode

Datagrundlaget for det aktuelle barometer omfatter 288 virksomheder (i første halvår af 2015 deltog 300 virksomheder). De deltagende virksomheder er inddelt efter EU-Kommissionens SMV definitioner (kategorien med 250 ansatte er jobcentrets egen tilføjelse).²

Da den danske erhvervsstruktur er kendetegnet ved hovedsageligt at bestå af små og mellemstore virksomheder, vurderes fordelingen af de deltagende virksomheder efter størrelse til en hvis grad at afspejle den danske erhvervsstruktur. Virksomhederne, i barometeret, har tilsammen 5546 medarbejdere.

Figur 1: Antal virksomheder fordelt på antal medarbejdere

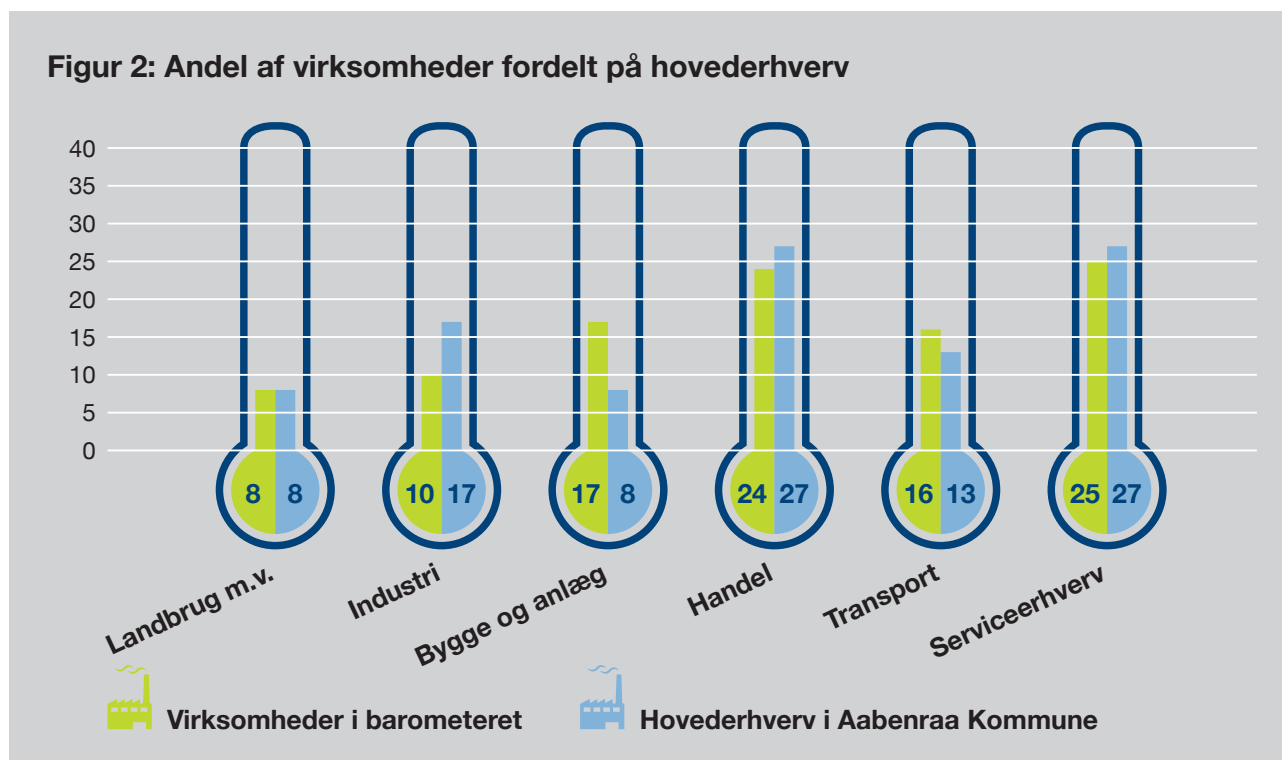
Figur 1: Undersøgelse blandt 288 virksomheder i Aabenraa Kommune.

²⁾ Kilde til definition: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_da.pdf

Endvidere svarer fordelingen af virksomheder på brancher forholdsvis tæt til fordelingen af samtlige virksomheder i kommunen fordelt på brancher jf. figur 2.

Forskellene betyder dog, at barometerets resultater er behæftet med nogen usikkerhed.

Figur 2: Undersøgelse blandt 288 virksomheder i Aabenraa Kommune, der indgår i barometeret. Hovederhverv i Aabenraa Kommune er baseret på udtræk fra Danmarks Statistik for 2013.

Data er indsamlet ved, at kommunes interne phonere har ringet ud til en række virksomheder i kommunen i perioden 1. juli 2015 til 31. december 2015. Rapporten præsenterer en samlet opgørelse for perioden, og hvor det er muligt præsenteres tallene for første halvår af 2015, så det er muligt at vurdere udviklingen.

I forbindelse med indsamlingen af data kan der ske fejltastninger, og i nogle tilfælde har den medvirkende virksomhed ikke ønsket at besvare alle spørgsmålene. Resultaterne i graferne er baseret på de virksomheder, der har besvaret spørgsmål. Virksomheder, der har svaret "ved ikke" eller ikke har ønsket at besvare spørgsmålet, er sorteret fra. Det betyder, at 2-3% af besvarelsenerne er sorteret fra.

Enkelte steder summerer resultatet ikke til 100, hvilket skyldes afrundinger.

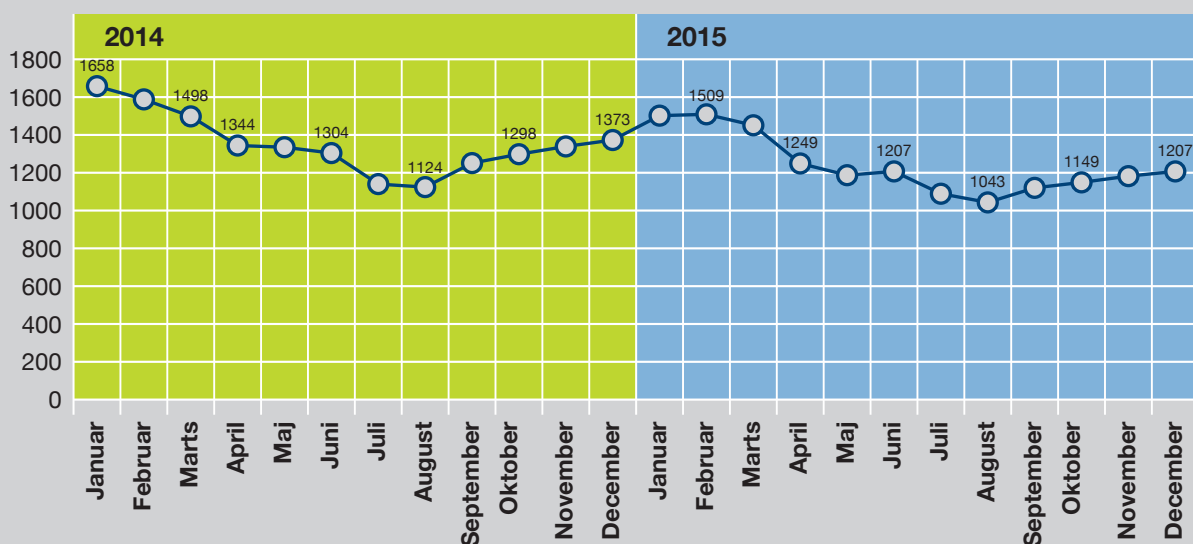
Figur seks skal læses med varsomhed. Det skyldes, at spørgsmålet om, hvorvidt virksomhederne havde oplevet udfordringer med rekruttering af medarbejdere inden for de sidste måneder, blev stillet til alle virksomheder i undersøgelsen og ikke kun virksomheder som reelt også havde eller havde forsøgt at ansætte nye medarbejdere i perioden. Denne designfejl i spørgeskemaet kan således ikke udelukkes at have påvirket resultatet.

Temperaturen på arbejdsmarkedet i Aabenraa Kommune

Udviklingen i ledigheden viser, at det fortsat går fremad, og at der skabes job. Bruttoledigheden er således faldet med lidt over 300 fuldtidspersoner i løbet af 2015. Ledigheden stiger som regel i slutningen af året, hvilket også i 2015 var tilfældet. Sammenlignes december

2014 med december 2015, er ledigheden lidt over 12 % mindre. Det svarer til en reduktion på 166 fuldtidsledige, og ledigheden var i december 2015 på 4,6 % af arbejdsstyrken.

Figur 3: Udvikling i bruttoledigheden i Aabenraa Kommune opgjort i fuldtidsledige

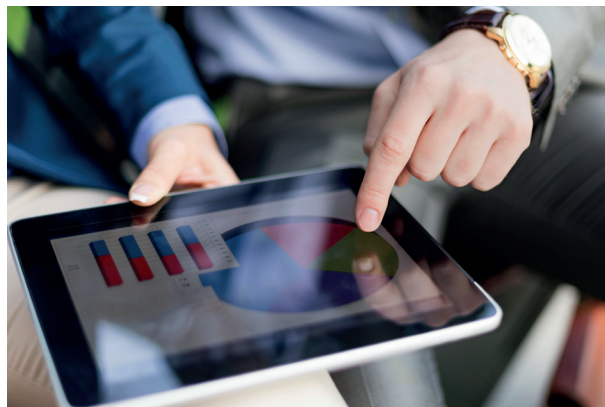

Kilde: Danmarksstatistik – Statistikbanken.

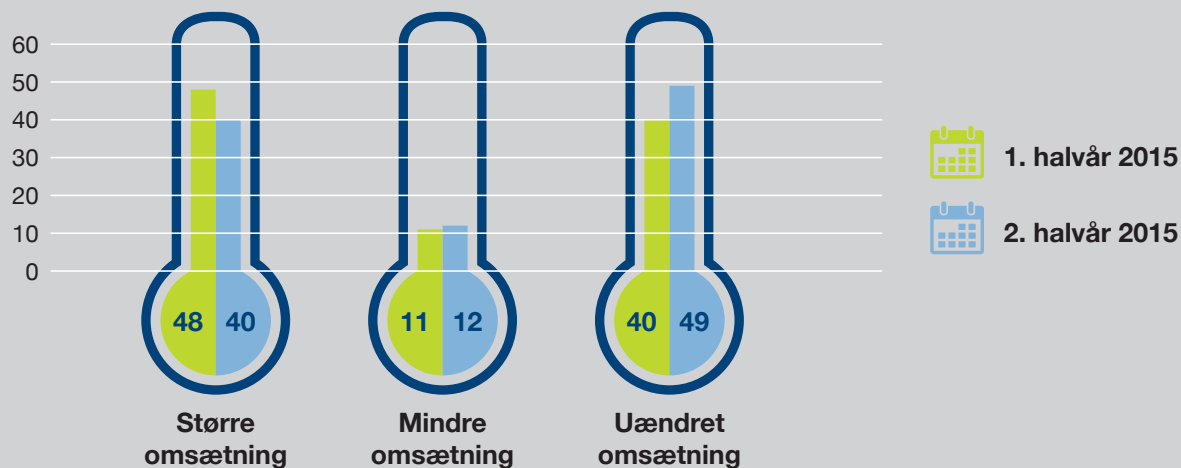
Virksomhedernes forventninger

Trods den positive udvikling i ledigheden, er der også ridser i lakken. Virksomhedernes forventninger til omsætningen de kommende seks måneder, er lidt mindre positive end i første halvår af 2015. Tallene viser et fald på otte procentpoint blandt virksomheder, der forventer en større omsætning.

Fire ud af ti virksomheder forventer større omsætning de kommende seks måneder. Samlet forventer ca. ni ud af ti virksomheder større eller uændret omsætning. Det betyder samtidig, at lidt over hver tiende virksomhed forventer en faldende omsætning de kommende seks måneder.

Figur 4: Virksomhedernes forventning til omsætning de kommende seks måneder

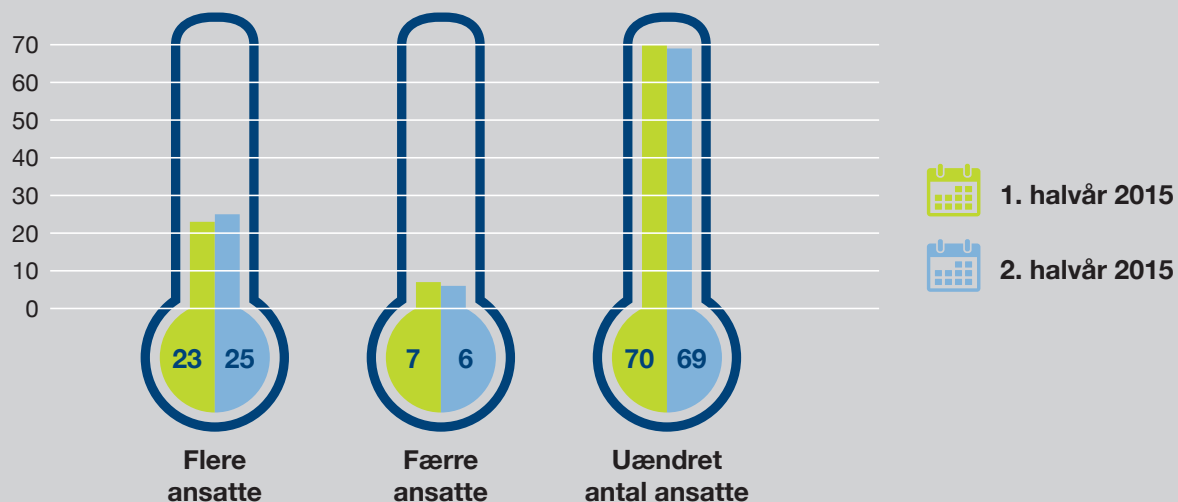

Figur 4³: Undersøgelse blandt 288 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Sammenlignes resultaterne i barometret med resultatet i Region Syddanmarks publikation "Vækstbarometer" offentliggjort i januar 2016⁴, så er resultaterne næsten identiske, omend virksomhederne i Aabenraa Kommune

er en smule mindre optimistiske. I regionens undersøgelse svarer 9 % af virksomhederne, at de forventer mindre omsætning, og 53% af virksomhederne i regionens undersøgelse forventer en større omsætning.

Figur 5: Virksomhedernes forventninger til antallet af medarbejdere de kommende seks måneder

Figur 5: Undersøgelse blandt 288 virksomheder i Aabenraa Kommune.

³) Tallene summerer ikke til 100 pga. afrundinger

⁴) <http://detgodeliv.regionsyddanmark.dk/publikation/virksomhederne-tror-paa-oeget-vaekst-og-flere-ansatte-det-nye-aar/>

⁵) Seneste tal er fra regionens undersøgelse fra november 2015.

Barometret viser, at selvom lidt færre virksomheder forventer en større omsætning, så smitter det ikke af på forventningerne til udviklingen i antallet af nye medarbejdere. Tværtimod forventer lidt flere virksomheder i forhold til første halvår af 2015 at udvide medarbejderantallet de kommende seks måneder. Samtidig forventer lidt færre virksomheder at skulle afskedige medarbejdere.

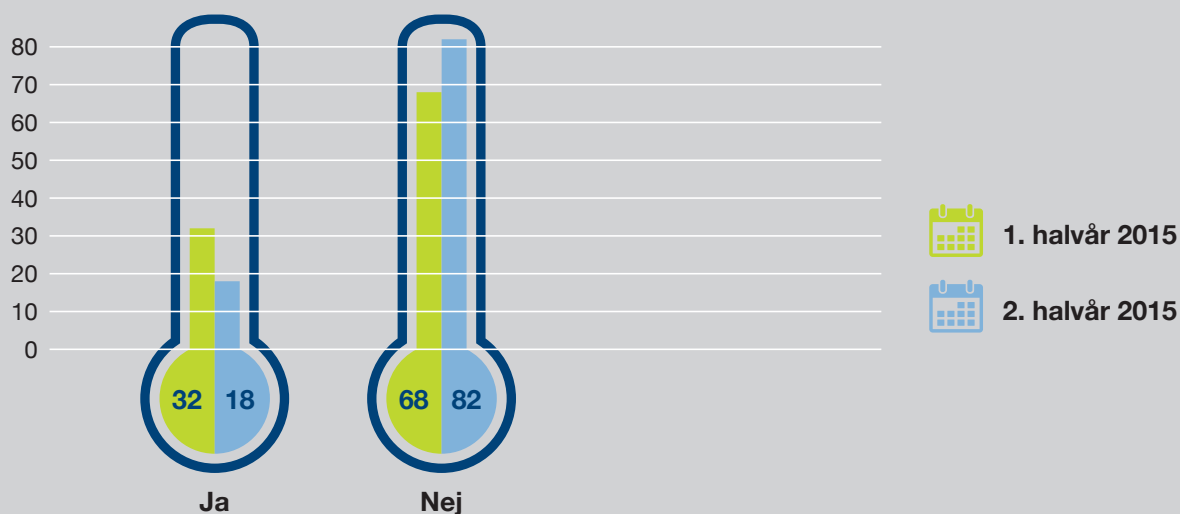
I Region Syddanmarks tidligere omtalte undersøgelse svarer 8 % af de adspurgte virksomheder, at de forventer færre medarbejdere inden for de kommende 6 måneder. Samtidig svarer 36% af virksomhederne, at de forventer flere ansatte. Der er således forskelle mellem Region Syddanmarks vækstbarometer og jobcentrets virksomhedsbarometer, men tendenserne er de samme.

Virksomhedernes behov for arbejdskraft

Tæt på hver femte virksomhed har inden for de sidste seks måneder oplevet udfordringer i forbindelse med rekruttering af arbejdskraft. Der er således tale om et

forholdsvis stort fald på 14 procentpoint i forhold til virksomhedsbarometret fra foråret 2015.

Figur 6: Andel af virksomheder som har oplevet udfordringer med at rekruttere

Figur 6: Undersøgelse blandt 288 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Et lignende spørgsmål er stillet i regionens "Vækstbarometer" fra december 2015⁶, hvor 22 % af virksomhederne peger på, at de i høj grad har oplevet udfordringer med rekruttering, mens 25 % af de adspurgte virksomheder i regionens undersøgelse svarer, at de i nogen grad har oplevet udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.⁷

Virksomhederne er også blevet spurgt om, hvilke typer af stillinger de oplever udfordringer med at få besat jf. bilag 1. Der er tale om en bred vifte af stillingstyper, men overordnet er det faglært arbejdskraft (63 %) og særligt rengøringsmedarbejdere, mekanikere og elektrikere.

⁶) Data indsamlet i august 2015

⁷) <http://detgodeliv.regionsyddanmark.dk/publikation/fortsat-mangel-paa-kvalificeret-arbejdskraft/>

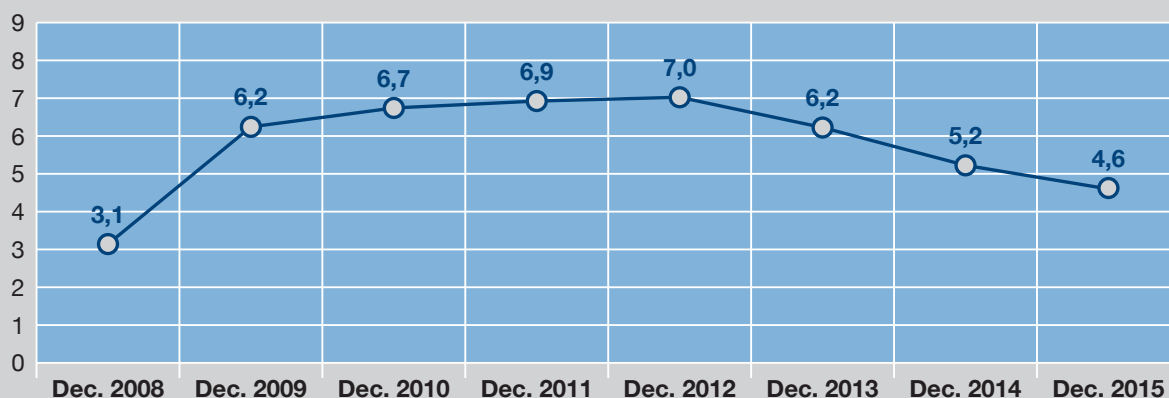
Sammenholdes oplysninger om, hvilke stillinger virksomhederne har problemer med at få besat (bilag 1), og de typer stillinger de ledige søger (figur 10), så fremgår det, at mange af stillingerne, som virksomhederne forgæves har forsøgt at rekruttere til, ikke er på top 20-listen over stillinger, de ledige søger.

Således har 36 ud af 50 virksomheder, som har oplevet udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft, forsøgt at ansætte nye medarbejdere inden for områder, hvor jobcentret har relativ få ledige. Konklusionen er

derfor, at jobcentret ofte ikke har de ledige, som virksomhederne efterspørger.

Konklusionen underbygges af udviklingen i ledigheden jf. figur 7. Ses der på ledigheden i december måned, er den på det laveste niveau siden 2008, hvor finanskrisen ramte i efteråret 2008.

Figur 7: Fuldtidsledige i pct. af arbejdsstyrken

Kilde: Danmarks statistik – statistikbanken

Bilag 1

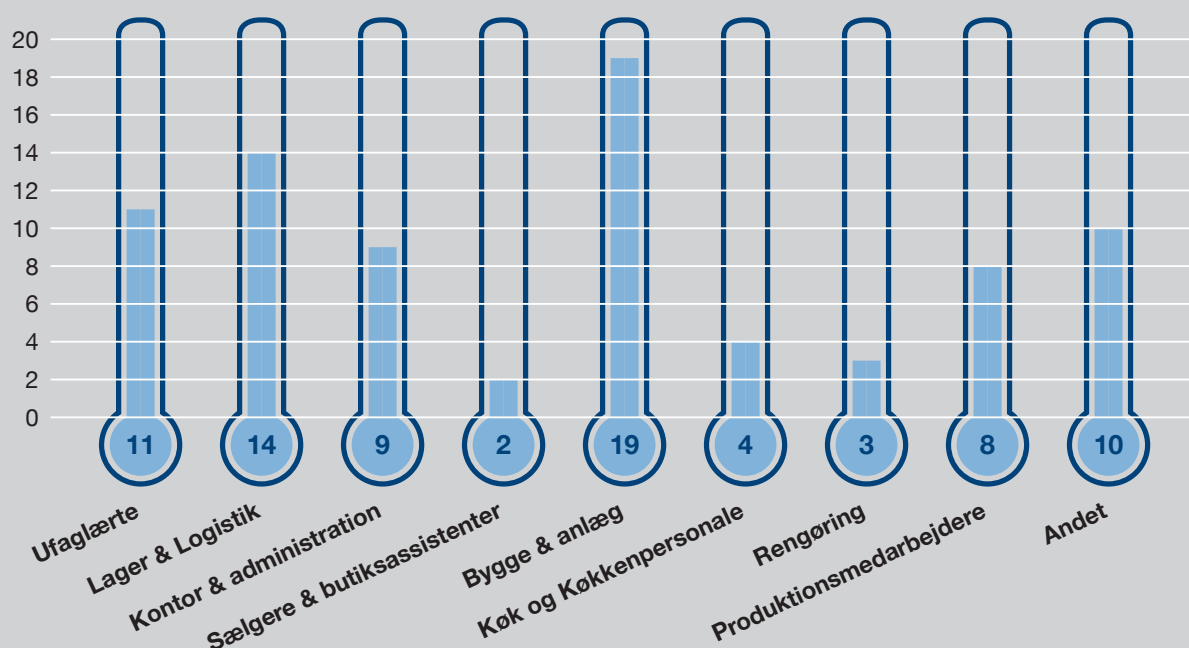
Stillinger, virksomhederne har haft udfordringer med at rekruttere til.

• Specialpersonale	• Elektrikere	• Teknikere
• Speditørlærlinge	• Kokke	• CNC-operatører
• Personale til nicheområder	• Mekanikerlærlinge	• Metalarbejdere
• Disponenter til spedition	• VVS/Gasmontør	• Autoteknikere
• Korttegnere	• Lager	• Jord- og betonarbejdere
• Autoteknikere	• Elektrikere	• Driftsleder til landbrug
• Kranchauffører	• Orgelbyggere	• Autolakerer
• Betonarbejdere	• Industrielektrikere	• Tømrer
• Taxichauffører	• Mellemledere	• Motorcykelmekanikere
• Mekanikere	• Tagdækkere	• Landbrugsmedhjælpere
• Pædagoger	• Rengøring	
• Maskinarbejdere	• Chauffører	
• Økonomimedarbejdere	• Sælgere	

Ud over at virksomhederne i undersøgelsen er blevet spurgt om rekrutteringsudfordringer, er de også blevet spurgt om, hvorvidt de forventer at skulle ansætte nye medarbejdere inden for de næste seks måneder.

der. Såfremt virksomhederne har svaret bekræftende på spørgsmålet, er spørgsmålet blevet fulgt op af et spørgsmål om, hvilke stillingstyper de i så fald forventer at ansætte til jf. figur 8.

Figur 8: Antal virksomheder der forventer at ansætte medarbejdere, fordelt på stillingstype:

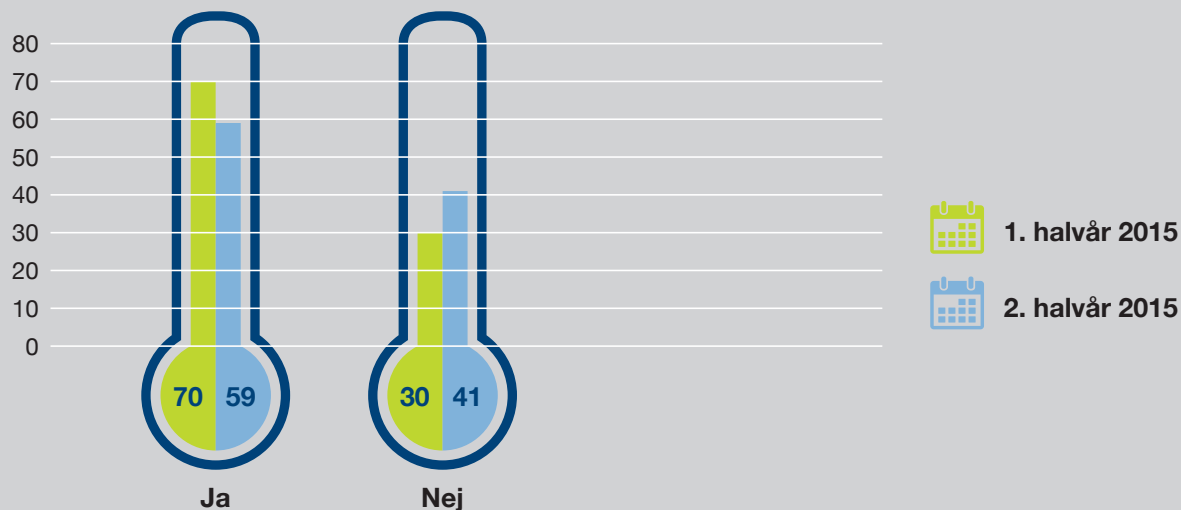
Figur 8 – Opgørelse blandt virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte. Virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte, men ikke har nævnt stillingstype, er udeladt. En virksomhed kan søge flere typer af stillinger, og virksomheden vil i så fald indgå flere gange i opgørelsen.

I tidligere undersøgelser har det hovedsageligt være faglært arbejdskraft, virksomhederne forventede at ansætte. I nærværende undersøgelse er det både faglært og ufaglært stillinger, som virksomhederne forventer at besætte de kommende seks måneder.

Det er en smule overraskende, at andelen af virksomhederne, der forventer at nye medarbejdere er uddannet, er faldet til 59 % jf. figur 9. En mulig forklaringsårsag kan være, at antallet af virksomheder, som forventer at ansætte inden for lager og logistik, rengøring er højere end i barometret for første halvår 2015.

Figur 9: Andel af virksomheder der forventer, at nye medarbejdere er uddannet

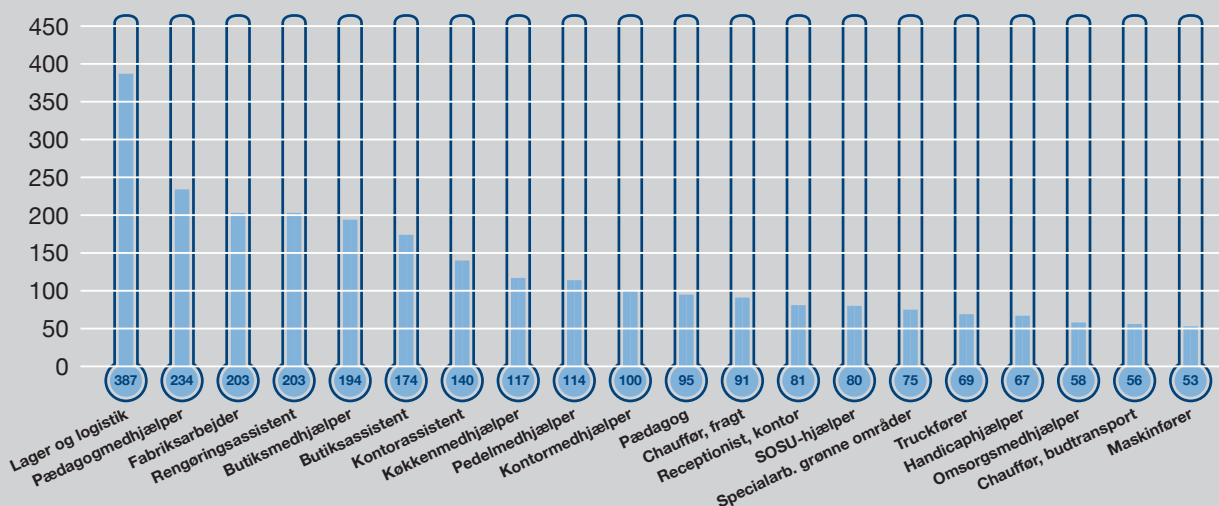

Figur 9: Opgørelse blandt virksomheder der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte.

Det er positivt, at virksomhederne i denne måling også forventer at ansætte nye medarbejdere inden for områder, som varetages af ufaglært arbejdskraft. Som figur 9 og 10 viser, så er det hovedsageligt ufaglært arbejde,

som ledige søger. Det må derfor forventes, at virksomhedernes behov for ufaglært arbejdskraft kan opfyldes blandt den nuværende gruppe af ledige.

Figur 10: Stillinger de ledige søger, fordelt på antal ledige

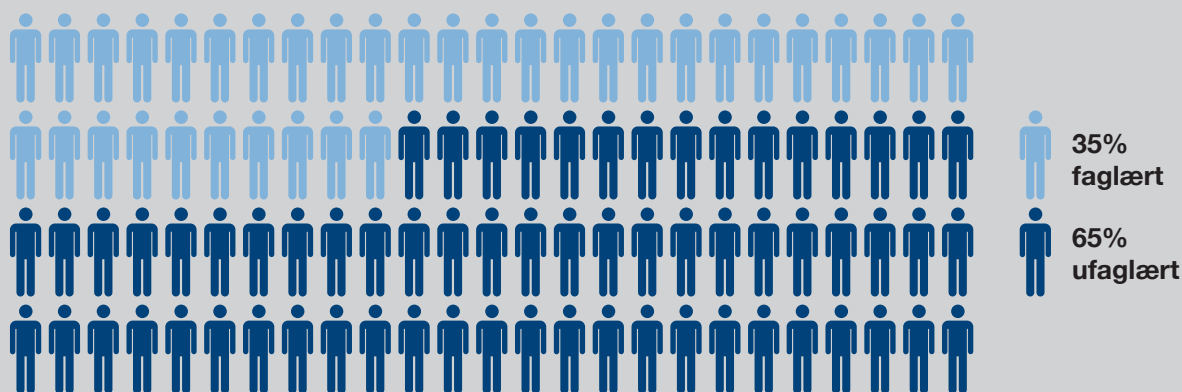

Figur 10 – Opgørelsen er baseret på udtræk fra OPUS-LIS d. 15-02-2016. Opgørelsen omfatter A-dagpenge-modtagere og arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere. En person kan optræde flere gange i opgørelsen, da ledige skal søge mere end et job.

Mens seks ud af ti virksomheder ønsker, at kommende medarbejdere er uddannede, så søger to tredjedele af de ledige ufaglærte stillinger. Der er således fortsat et bety-

delig mismatch mellem virksomhedernes forventninger og stillinger, de ledige søger, men som barometret viser, er forskellene blevet mindre end tidligere.

Figur 11: Fordeling af stillingstyper ledige søger

Figur 11: Fordeling af stillingstyper, som ledige søger.

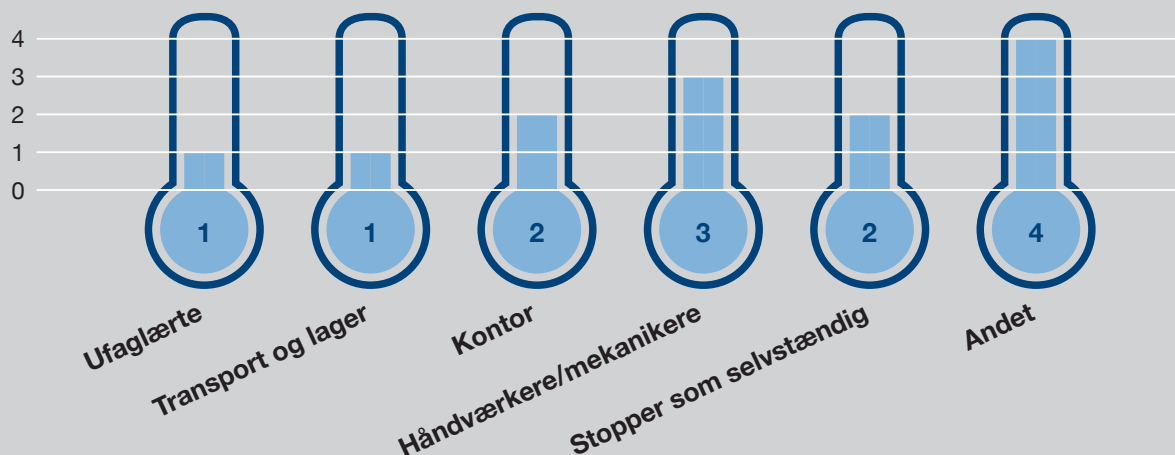
Som det fremgår af hhv. figur 9 og 10, så vil der være risiko for, at jobcentret ikke kan honorere virksomhedens ønske til kommende medarbejdere pga. et mismatch mellem forventningerne til kommende medarbejdere og de stillingstyper, de ledige søger.

Der vil således fortsat være et potentiale i at få opkvalificeret de ledige borgere, som er tilmeldt hos jobcentret.

Dette kan ske i samarbejde mellem jobcentret og virksomhederne samt ved at bruge eksempelvis jobrotation, opkvalificeringsforløb etc.

13 virksomheder forventer at reducere antallet af medarbejdere de kommende seks måneder. Da antallet er forholdsvis lavt, kan det ikke konkluderes, hvilke brancher der vil blive ramt.

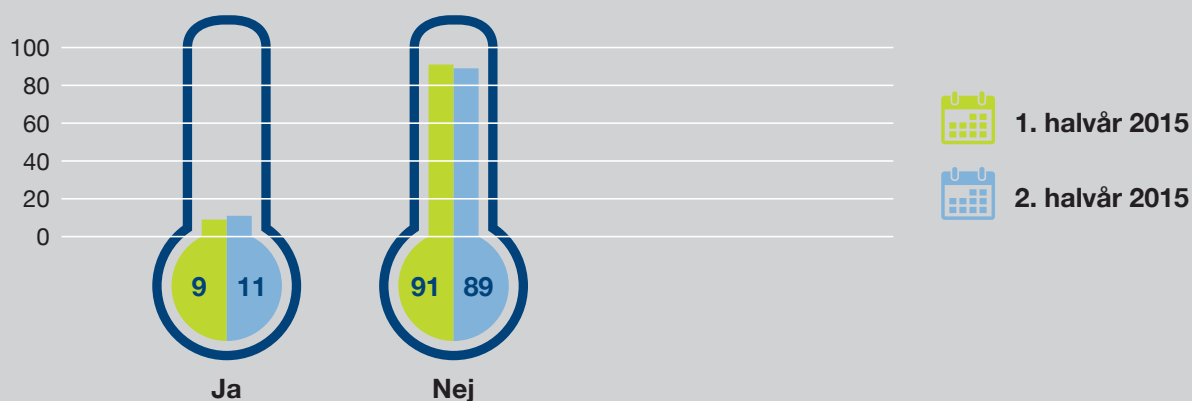
Figur 12: Stillingstyper virksomhederne forventer at afskedige indenfor. Fordelt på antal virksomheder

Figur 12: Opgørelse blandt virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at afskedige medarbejdere de kommende seks måneder.

Udenlandsk arbejdskraft

Figur 13: Andel af virksomheder der inden for de sidste seks måneder har ansat udenlandsk arbejdskraft

Figur 13: Undersøgelse blandt 288 virksomheder i Aabenraa Kommune. Udenlandsk arbejdskraft er i undersøgelsen defineret ved, at medarbejderen på ansættelsestidspunktet ikke var bosiddende i Danmark.

Blandt de adspurgte virksomheder har 11 % inden for de sidste seks måneder ansat udenlandsk arbejdskraft (233 ansættelser), hvilket er en svag stigning i forhold til første halvår af 2015. Hovedparten af nye medarbejdere kommer fortsat fra Tyskland. Det er en smule overraskende, at lager-området vinder frem som et område, som virksomhederne rekrutterer udenlandsk arbejdskraft til.

Virksomhederne, der har ansat udenlandsk arbejdskraft, er også blevet bedt om at svare på, hvorfor de har valgt at ansætte en medarbejder, som ikke var bosiddende i Danmark ved ansættelsestidspunktet. 29 virksomheder har benyttet sig muligheden for at svare, hvorfor det efterfølgende afsnit bør tolkes med varsomhed. Virksomhederne peger selv på to årsager. I 55 % af tilfældene (16

besvarelser) kunne virksomheden ikke finde danskere. I 21 % af tilfældene (6 besvarelser) peger virksomhederne på, at det skyldes, at de udenlandske medarbejdere havde de efterspurgte kvalifikationer. Endelige har 24 % af virksomhederne (7 besvarelser) angivet andre årsager.

I sidste barometer, var det hovedsageligt faglært arbejdskraft virksomhederne rekrutterede i udlandet. I barometret for andet halvår er det i højere grad ufaglært arbejdskraft blandt andet inden for landbrug, rengøring og lager, som virksomhederne rekrutterer i udlandet.

Dette skifte er en smule overraskende, når jobcentret har mange ledige indenfor landbrug, rengøring og lager.

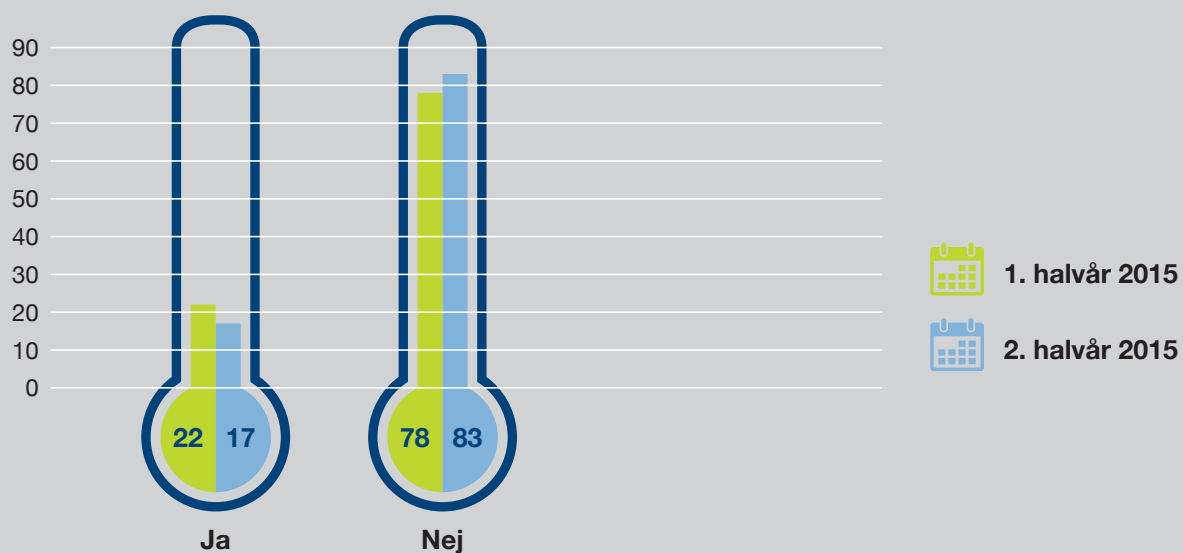
Bilag 2

Typer af stillinger, virksomhederne har søgt udenlandsk arbejdskraft til:

• Chauffører	• Landbrugs-medhjælpere	• Ufaglærte malere	• Gartnere
• Maskinførere	• Ufaglærte	• Maskinarbejdere	• Faglært metalarbejder
• Lagermedarbejdere	• Skiltemagere	• Elektrikere	• Mekanikere
• Produktions-medarbejdere	• Montører	• Rengøring	
		• Spedition	

Unge

Figur 14: Andel af virksomheder, der forventer at ansætte elever de kommende seks måneder

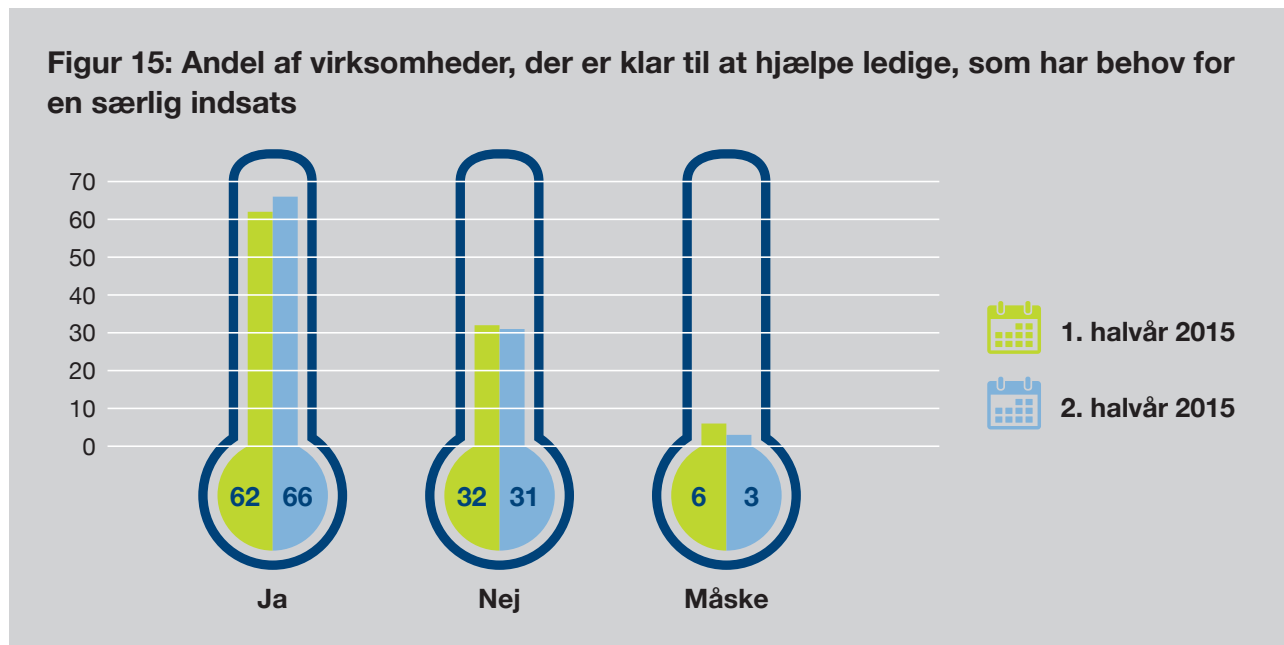
Figur 14: Undersøgelse blandt 288 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Forventningerne til ansættelse af elever de kommende seks måneder er på niveau med tidligere barometre, men er dog faldet en smule i forhold til undersøgelsen fra første halvår af 2015. Den forholdsvis lave andel kan

betyde, at virksomhederne også fremadrettet vil opleve problemer med at finde kvalificeret arbejdskraft, såfremt der ikke oprettes flere praktikpladser.

Udsatte borgere

Figur 15: Undersøgelse blandt 288 virksomheder i kommunen.

Virksomhederne er fortsat socialt bevidste og rummelige. Lidt over seks ud af ti virksomheder er klar til at gøre en ekstra indsats for at hjælpe jobsøgende, som har brug

for særlig indsats eller skånehensyn, ind på arbejdsmarkedet. Resultatet ligger således stort set på niveau med resultatet fra første halvår af 2015.

Vi arbejder for:

- Flere unge i uddannelse
- Bedre samarbejde med virksomhederne
- Færre borgere på kontanthjælp
- Færre ledige på arbejdsløshedsdagpenge
- Færre langvarige modtagere af offentlig forsørgelse
- Færre langtidsledige

jobcenter
Aabenraa

Jobcenterets servicetelefon for virksomheder: Tlf. 73 76 66 00
www.jobcenteraabenraa.dk